

prima instanță, Judecătoria Hîncești, sediul Central
judecător: V. Suroceanu
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

dosarul nr. 2ra-685/2018

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Nicolae Cristea, prin intermediul avocatului Valentin Cristea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Galina Cristea împotriva lui Nicolae Cristea, intervenienți accesorii Asistența Socială și Protecție a Familiei or. Hîncești și Asistența Socială și Protecție a Familiei or. Strășeni cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017 prin care a fost admis apelul declarat de către Nicolae Cristea, prin intermediul avocatului Valentin Cristea, casată parțial hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Central din 23 februarie 2017 și emisă în parte o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 09 iunie 2016 Galina Cristea s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Cristea, intervenienți accesorii Asistența Socială și Protecție a Familiei or. Hîncești și Asistența Socială și Protecție a Familiei or. Strășeni cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 29 iulie 2011 a încheiat căsătoria cu pârâtul, iar din căsătorie au un copil minor.

A susținut că de aproximativ trei ani nu mai locuiesc împreună, astfel că căsătoria nu mai poate fi păstrată.

Solicită desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Central din 23 februarie 2017 a fost admisă acțiunea.

A fost desfăcută căsătoria între Galina Cristea și Nicolae Cristea.

A fost stabilit locul de trai al copilului minor XXXXX cu mama Galina Cristea.

A fost încasat de la Nicolae Cristea în beneficiul Galinei Cristea pensia pentru întreținerea copilului XXXXX în mărime de ¼ din salariu și/sau din alte venituri, începând cu 09 iunie 2016, până la atingerea majoratului sau până la schimbarea situației părinților.

A fost încasat de la Nicolae Cristea în contul statului taxa de stat în mărime de 150 lei, pentru pretenția de la care a fost scutită reclamanta.

A fost încasat de la Nicolae Cristea în beneficiul Galinei Cristea cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 2 000 lei.

La 17 martie 2017 Nicolae Cristea a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 23 februarie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017 a fost admis apelul declarat de către Nicolae Cristea, prin intermediul avocatului Valentin Cristea, casată hotărârea primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de ¼ cotă parte din salariu și/sau alte venituri și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care s-a încasat de la Nicolae Cristea în beneficiul Galinei Cristea pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 1 500 lei lunar, începând cu 09 iunie 2016 până la atingerea majoratului. În rest, hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 23 februarie 2017 a fost menținută.

La 19 februarie 2018 Nicolae Cristea, prin intermediul avocatului Valentin Cristea a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a menționat că atât instanța de apel cât și prima instanță au încălcat normele procedurale.

Susține că reprezentantul recurentului, avocatul Valentin Cristea nu a fost informat despre ședința de judecată în prima instanță din 23 februarie 2017, or, conform certificatului medical din 22 februarie 2017 se atestă că avocatul Valentin Cristea a fost bolnav și a fost în imposibilitatea de a se prezenta la ședința de judecată din data de 22 februarie 2017, iar ulterior nu a fost înștiințat.

Consideră că instanța de apel eronat a concluzionat că extrasul medical prezentat este datat cu 12 februarie 2017, deoarece din el se atestă data de 22 februarie 2017.

Afirmă că prezența reprezentantului recurentului în ședința de judecată în prima instanță era necesară nu doar pentru a respecta legalitatea și contradictorialitatea procesului, dar și pentru a realiza dreptul lui Nicolae Cristea la acțiunea reconvențională. Or, în cauza dată nu au fost începute dezbaterile judiciare, părțile având un termen de împăcare, iar examinarea urma să se înceapă după 22 februarie 2017.

Totodată invocă că nu există temei a se considera că avizul autorității tutelare a r. Hîncești este veridic și legal, or, acesta a fost întocmit în lipsa copilului și a intimatei Galina Cristea care nu dispune de spațiu locativ ce putea fi inspectat de către autoritatea dată.

Reține că nefiind citați pentru ședința de judecată din 22 februarie 2017 atât recurentul cât și reprezentantul acestuia au fost lipsiți de dreptul de a contesta pertinenta și veridicitatea avizului în fața instanței.

Mai relatează că un alt motiv al ilegalității deciziei instanței de apel este faptul că aceasta în mod arbitrar a stabilit cuantumul pensiei alimentare de întreținere a copilului minor într-o sumă bănească fixă, or, atât din materialele cauzei cât și în cadrul ședințelor de judecată s-a demonstrat că Nicolae Cristea nu este angajat oficial în câmpul muncii, având venituri nestabilite, în dependență de solicitarea pentru executarea unor anumite lucrări.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Prin scrisoarea de însoțire din 11 ianuarie 2018 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 07 noiembrie 2017 (f.d. 155), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării deciziei recurate. Prin urmare, recursul declarat la 19 februarie 2018 se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 aprilie 2018 completul din 3 judecători au considerat recursul admisibil și au decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prisma art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu modificarea deciziei instanței de apel în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (3), (4) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Astfel, actele cauzei denotă că la 29 iulie 2011 a fost încheiată căsătoria dintre Nicolae Cristea și Galina (Bezinovschi) Cristea, la Primăria Rădeni, r. Strășeni (f.d.11).

Tot materialele cauzei atestă că din căsătoria Galinei Cristea și a lui Nicolae Cristea s-a născut copilul XXXXX (f.d.9).

S-a mai constatat că soții Galina Cristea și Nicolae Cristea nu locuiesc împreună, iar soțul a solicitat acordarea unui termen de împăcare, care nu a avut un rezultat pozitiv.

Iar, conform art.37 alin. (3) Codul familiei, instanța judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că conviețuirea soților și păstrarea familiei în continuare sînt imposibile.

Prin urmare, Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel referitor la faptul că păstrarea familiei în continuare este imposibilă, avînd în vedere că soților le-a fost acordat un termen pentru împăcare care nu a avut rezultat.

Conform art.38 alin.(1) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soții pot prezenta instanței judecătorești un acord privind împărțirea bunurilor lor proprietate în devălmășie și plata pensiei de întreținere a copiilor și soțului inapt de muncă ce necesită sprijin material, indicînd mărimea acesteia, precum și privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

Conform art.38 alin. (2) lit.d) a legii menționate, în cazul lipsei unui acord între soți, instanța este obligată să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare corect au conchis că acordul prezentat de Nicolae Cristea privind stabilirea domiciliului copilului minor și modul de întreținere a acestuia este semnat doar de el, iar un asemenea acord nu produce efecte juridice, atît timp cît lipsește semnătura și acordul Galinei Cristea.

Mai mult, copilul minor XXXXX se află în grija mamei, care îi acordă condiții necesare pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, fapt ce atestă că copilul aflîndu-se în continuare în grija Galinei Cristea va avea un trai decent.

Totodată, acest fapt se confirmă și prin Avizul cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor eliberat de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei r. Hîncești, conform căruia s-a constatat că minorul XXXXX născut la XXXXX din căsătoria Galinei Cristea și Nicolae Cristea crește și se educă de către mama sa, care se caracterizează pozitiv de administrația publică locală, de comunitate și de vecini.

Deci, instanța de recurs consideră că instanța de apel și prima instanță corect au stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu mama, or, acesta are nevoie de un trai decent și ocrotire permanentă.

Conform art.74 al Codului familiei părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Conform art.75 alin. (1) a aceleiași legi, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii.

Iar conform art.76 al Codului familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de

starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Reieșind din normele indicate supra, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel corect a constatat că Nicolae Cristea nu este încadrat oficial în câmpul muncii, astfel că cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor urmează a fi încasat într-o sumă bănească fixă.

Însă, aici instanța de recurs reține că instanța de apel eronat a dispus încasarea pensiei alimentare în sumă de 1 500 lei lunar de la Nicolae Cristea, or, această sumă este irațională, reieșind din datele statistice ale Biroului de Statistică, Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice prezente la actele cauzei și conform cărora cheltuielile de consum medii lunare pentru un copil în localitatea rurală este de 1 664,70 lei (f.d.40).

În contextul dat, nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că suma de 1 500 lei lunar de la un părinte ar fi una rezonabilă și nu ar fi împovărătoare pentru Nicolae Cristea, deoarece, ultimul nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de un venit oficial.

Or, după cum s-a menționat suma cheltuielilor de consum medii pentru un copil minor în localitatea rurală este de 1 664,70 lei, deci aportul fiecărui părinte la întreținerea copilului minor ar constitui 832,35 lei.

Însă, ținând cont de faptul că recurentul la etapa apelului și-a exprimat acordul la achitarea pensiei de întreținere în mărime de 1 000 lei, Colegiul consideră justificat de a micșora suma încasată cu titlu de pensie de la Nicolae Cristea în beneficiul Galinei Cristea pentru întreținerea copilului minor de la 1 500 lei până la 1 000 lei, sumă care este rezonabilă.

Referitor la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, Colegiul consideră că instanțele judecătorești inferioare corect în conformitate cu art.96 Cod de procedură civilă au dispus încasarea sumei de 2 000 lei de la Nicolae Cristea în beneficiul Galinei Cristea, or, actele cauzei atestă faptul achitării de către ultima a serviciilor de asistență juridică.

În aceste împrejurări, Colegiul conchide că rezultând din specificul acțiunii, instanța de apel, corect a aplica legea materială care guvernează raportul juridic litigios, creând condiții obiective participanților la proces, însă incorect a stabilit cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor.

Din considerentele relatate supra și rezultând din faptul că aspectele cauzei au fost constatate de către instanța de apel și prima instanță, verificarea suplimentară a unor dovezi nefiind necesară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Nicolae Cristea, prin intermediul avocatului Valentin Cristea, și a modifica decizia instanței de apel prin micșorarea cuantumului sumei încasate cu titlu de pensie pentru întreținerea copilului minor de la 1 500 lei până la 1 000 lei.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. e) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Nicolae Cristea, prin intermediul avocatului Valentin Cristea.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Galina Cristea împotriva lui Nicolae Cristea, intervenienți accesorii Asistența Socială și Protecție a Familiei or. Hîncești și Asistența Socială și Protecție a Familiei or. Strășeni cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării pensiei pentru întreținerea copilului minor, după cum urmează:

Se micșorează cuantumul pensiei încasat de la Nicolae Cristea în beneficiul Galenie Cristea pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născut la XXXXX de la 1 500 (una mie cinci sute) lei până la 1 000 (una mie) lei, începând cu data de 09 iunie 2016 până la atingerea majoratului de către copil.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Central din 23 februarie 2017 se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat